

TATA STEEL

Participatieverslag Heracless-Groen Staal

Betreft verslag van participatie Heracless-Groen Staal van 21 maart tot 19 juli 2023

Gepubliceerd op 20 juli 2023

Tata Steel IJmuiden

Inhoud

Samenvatting participatieverslag	3
1. Inleiding.....	4
2. Participatieactiviteiten	5
2.1. Participatiereacties	5
2.2. Participatiebijeenkomsten	6
2.3. Overige bijeenkomsten	8
2.4. Gesprekken over participatiereacties	8
2.5. Thema's en focusgesprekken	9
2.6. Reguliere Stakeholdergesprekken	9
2.7. Publicaties participatiereacties en update van proces	10
3. Bestaande situatie / Roadmap Plus	11
4. Thema's voor focusgesprekken	12
4.1. De Techniek.....	12
4.2. Participatie	15
4.3. Gezondheid en leefomgeving	19
5. Eerste effecten participatie.....	25
5.1. Het Voornemen.....	25
5.2. Notitie Reikwijdte en detailniveau.....	25
5.3. Participatie tot op heden en vervolg	26

Bijlage

- Overzicht van participatiereacties en antwoorden op [website](#)

Samenvatting participatieverslag

Dit verslag gaat over de participatie zoals die voor het project Heracless-Groen Staal heeft plaatsgevonden tot en met de publicatie van de antwoorden op de participatiereacties in juli 2023. Op 22 maart 2023 heeft de provincie Noord-Holland groen licht gegeven om te starten met de formele procedures en toen zijn ook de stukken gepubliceerd waarop iedereen tot 3 mei 2023 kon reageren.

We hebben vier participatiebijeenkomsten in de woonkernen rondom het bedrijf georganiseerd. Daarnaast zijn er nog andere bijeenkomsten geweest en is er online en digitaal de nodige aandacht besteed aan het project en de mogelijkheid om te participeren. Tijdens de bijeenkomsten en via de e-mail zijn veel participatiereacties binnengekomen. Opgesplitst naar onderwerp zijn dat 324 participatie items geworden. Die zijn op 25 mei 2023 op de website van Tata Steel gepubliceerd.

Naar aanleiding van die participatiereacties hebben er extra gesprekken plaatsgevonden met diverse indieners van die reacties. Dat heeft ervoor gezorgd dat we die reacties beter kunnen begrijpen en ook beter kunnen beantwoorden. Uit alle participatiereacties blijkt dat drie thema's vaak voorkomen, namelijk: Gezondheid, Techniek en Participatie. Op ieder van die thema's heeft met een focusgesprek plaatsgevonden waarvoor een evenwichtige groep belanghebbenden is uitgenodigd. Deze gesprekken hebben bijgedragen aan het zorgvuldig kunnen beantwoorden van alle participatiereacties.

Het overzicht met alle participatiereacties en onze antwoorden daarop is te vinden op onze website. We hebben met de provincie Noord-Holland contact gehad. Zij hebben antwoorden aangeleverd op vragen die via ons aan hen gesteld zijn en dat hebben we ook andersom gedaan. Die antwoorden zijn integraal terug te vinden in zowel het overzicht van de participatiereacties die door ons als ook door de provincie Noord-Holland zijn ontvangen.

Hoewel we nog in de eerste fase van de participatie zitten, hebben de reacties al effect gehad op de plannen en de uitvoering daarvan. Het meest zichtbaar is dat we de participatie in deze fase direct hebben uitgebreid. We hebben verdiepende gesprekken gehad met belanghebbenden op, voor ons beiden, belangrijke thema's. Verder is ook de ruimte voor participatie uitgebreid, zo is er uitgebreid aandacht besteed aan de techniek in het project.

We beoordelen opnieuw welke techniek we gaan realiseren. We kijken daarbij onder meer naar het gebruik van een electric arc furnace (EAF). Bij de beoordeling van alternatieven komen onder meer de invloed op de leefomgeving, de circulariteit en het effect op bestaande installaties aan de orde.

Met deze beoordeling komen we tot een voorkeursvariant die wordt opgenomen in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). We zullen ook nadrukkelijker dan aanvankelijk de bedoeling was ingaan op het onderwerp gezondheid. Dat was altijd al een onderwerp in het milieueffectrapport (MER), maar daar besteden we nu extra aandacht aan. Ook de effecten van het project bij bedrijven en installaties buiten Tata Steel zullen nadrukkelijk worden betrokken in het MER.

Dit alles heeft wel tot gevolg dat we de NRD later zullen indienen. In september 2023 verwachten we met een nieuwe planning te komen en dan kunnen we ook aangeven hoe we de participatie verder vorm en inhoud geven.

1. Inleiding

In dit document doet Tata Steel Nederland verslag van de participatie zoals die voor het project Heracless-Groen Staal heeft plaatsgevonden tot en met de publicatie van de antwoorden op de participatiereacties in juli 2023.

Het startpunt voor dit participatieverslag is 22 maart 2023. Dat is de datum waarop de provincie Noord-Holland het besluit van Gedeputeerde Staten publiceerde en zij groen licht gaven om te starten met de procedure voor de eerste stap naar een duurzame productie van staal door Tata Steel. [Eerste stap naar verduurzaming staalproductie Tata Steel - Provincie Noord-Holland](#)

Bij die publicatie zijn vier documenten gevoegd:

- [Kennisgeving Voornemen en Voorstel Participatie \(KVVP\);](#)
- [Notitie Voornemen Heracless-Groen Staal;](#)
- [Participatieplan Heracless-Groen Staal;](#)
- [Werkwijze projectbesluit Heracless-Groen Staal.](#)

In het Participatieplan is aangegeven hoe inhoud wordt gegeven aan de participatie. Dit participatieverslag heeft betrekking op de eerste fase van de participatie, namelijk de participatie naar aanleiding van de Kennisgeving van het voorgenomen project en het voorstel Participatie (KVVP). We geven daarbij niet alleen een weergave van de activiteiten en de reacties, maar gaan ook in op de meest besproken thema's en wat er met de participatiereacties is gedaan.

In dit verslag gaan we in hoofdstuk 2 in op alle participatie-activiteiten die plaats hebben gevonden. In hoofdstuk 3 staan we kort stil bij de bestaande situatie. In hoofdstuk 4 geven we per thema de hoofdlijnen aan van de participatiereacties en de antwoorden daarop van Tata Steel. In hoofdstuk 5 laten we zien welk effect de participatie heeft op de participatie en het voorgenomen project Heracless-Groen Staal. Voor de volledige beantwoording van alle participatiereacties verwijzen we naar het [overzicht](#) van de participatiereactie dat gelijk met dit verslag is gepubliceerd op de website.

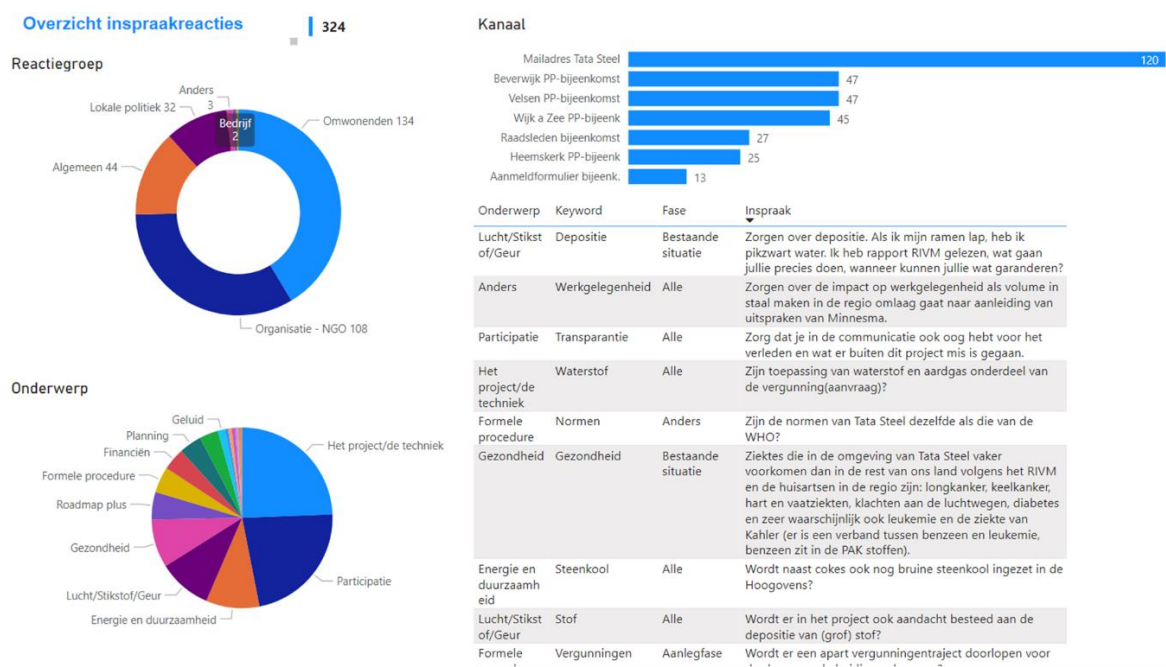
De participatie en dit verslag daarover heeft in eerste instantie betrekking op het project Heracless-Groen Staal. Zeker in de ogen van belanghebbenden is er een grote samenhang met de bestaande situatie en andere ontwikkelingen bij Tata Steel. Om die reden wordt in dit verslag ook met regelmaat breder gekeken dan alleen het project Heracless-Groen Staal.

2. Participatieactiviteiten

Op 22 maart 2023 zijn onder meer de Notitie Voornemen en het Participatieplan door de provincie Noord-Holland [gepubliceerd](#). In de Notitie Voornemen is het project Heracless-Groen Staal beschreven, zoals Tata Steel dat van plan is uit te voeren. In het Participatieplan is beschreven hoe Tata Steel van plan is om belanghebbenden bij het project te betrekken en daarmee invulling te geven aan de participatie. Op deze documenten kon tot 3 mei 2023 worden gereageerd. In dit hoofdstuk van het verslag geven we aan welke participatieactiviteiten hebben plaatsgevonden tussen 22 maart en 19 juli 2023.

2.1. Participatiereacties

Alle ontvangen participatiereacties zijn opgenomen in een overzicht. Als een reactie over meerdere onderwerpen en thema's gaat, zijn die reacties afzonderlijk opgenomen. Zo zijn er 324 participatie items ontstaan die ieder voorzien zijn van een onderwerp, kernwoord en de projectfase waarop ze betrekking hebben. De participatiereacties zijn direct van een nummer voorzien en geanonimiseerd in het overzicht opgenomen. Dat wil zeggen dat bij de beantwoording van de reacties niet zichtbaar was van wie die reactie afkomstig is. Voor het kunnen reageren naar mensen en organisaties is er een vertrouwelijk bestand aanwezig die een koppeling legt tussen de nummering en de afzender van de participatiereactie. Figuur 1 geeft inzicht in de data van de participatiereacties.

Figuur 1 Data participatiereacties

In figuur 1 is te zien via welk kanaal de reacties zijn binnengekomen. Via de e-mail zijn 120 participatie items ontvangen en de participatiebijeenkomsten hebben samen 191 items opgeleverd. 13 reacties zijn binnengekomen via het aanmeldingsformulier voor de bijeenkomsten.

Er is bijgehouden van welke groep belanghebbenden de reacties zijn ontvangen. Met 134 komen de meeste reacties van omwonenden, gevolgd door organisaties (NGO's) en lokale politiek. Niet bij iedere reactie was de afzender bekend. Dat betreft met name de mensen die tijdens de bijeenkomsten hebben gereageerd, zonder dat bekend was wie dat waren. Die staan in het overzicht weergegeven onder algemeen.

Als we de 134 participatie items van omwonenden nader bekijken, dan valt op dat die voor het grootste deel afkomstig zijn van de bijeenkomsten in Wijk aan Zee en Velsen, respectievelijk 44 en 42. In de onderwerpen valt op dat de Roadmap plus (bestaande situatie) en Lucht/Stikstof/Geur sterk vertegenwoordigd zijn. Dat laatste onderwerp staat vaak in relatie tot gezondheid.

De organisaties (NGO's) hebben hun 108 reacties voornamelijk schriftelijk via het e-mailadres omgevingsnieuws@tatasteeleurope.com gegeven. Bij hen komen de onderwerpen gezondheid, het project/de techniek en participatie het meeste voor.

De 32 reacties van de lokale politiek hebben we met name ontvangen tijdens de bijeenkomst voor raadsleden op 3 april 2023. De meeste reacties hiervan gaan over participatie, energie en duurzaamheid, financiën en planning.

2.2. Participatiebijeenkomsten

Na publicatie van de stukken op 22 maart 2023, konden belanghebbenden tot 3 mei 2023 reageren. Ter ondersteuning van dat traject hebben we in die periode in de woonkernen rondom het bedrijf participatiebijeenkomsten georganiseerd. Voorafgaand aan deze bijeenkomsten heeft een gesprek plaatsgevonden met de colleges van burgemeester en wethouders van de drie gemeenten en is er op 3 april 2023 een bijeenkomst geweest waarvoor alle raadsleden van de betreffende gemeenten zijn uitgenodigd. Vervolgens hebben we onderstaande bijeenkomsten georganiseerd:

- 11 april 2023 in Beverwijk
- 12 april 2023 in Heemskerk
- 13 april 2023 in Wijk aan Zee
- 17 april 2023 in Velsen

De participatiebijeenkomsten zijn aangekondigd tussen eind maart en half april, via flyers die huis aan huis bezorgd zijn in Wijk aan Zee, publicaties in de lokale en regionale kranten, op de website van Tata Steel en via social media. Bij die aankondiging zijn belanghebbenden uitgenodigd om zich aan te melden voor de bijeenkomsten.

Bij het online aanmelden had men de gelegenheid een vraag te stellen ter beantwoording tijdens de bijeenkomst. Die vragen zijn verzameld en opgenomen in het overzicht van de participatiereacties. Bij de aanmelding is gevraagd om contactgegevens en of mensen op de hoogte gehouden willen worden van de ontwikkelingen in het project. Mensen die aangegeven hebben daar prijs op te stellen, hebben een bericht gekregen toen het overzicht van de participatiereacties is gepubliceerd en zij worden ook op de hoogte gehouden van vervolgstappen.

Mensen die zich niet online hadden aangemeld, waren nog altijd welkom op de bijeenkomsten. Op alle avonden hebben mensen aan de participatiebijeenkomst deelgenomen die zich vooraf niet hadden aangemeld. Bij binnenkomst is naar de contactgegevens gevraagd. Net als bij de online aanmelding zijn die gegevens bedoeld om de betrokkenen desgewenst op de hoogte te kunnen

houden en om de participatiereacties beter te kunnen interpreteren. Als mensen die contactgegevens niet wilden geven, was dat geen belemmering om toegang te krijgen tot de bijeenkomst. In totaal hebben ca 300 bezoekers deelgenomen aan de participatiebijeenkomsten. Op 19 april was de online-bijeenkomst OpenVizier van Tata Steel, “In gesprek met Tata Steel” gericht op het project Heracless-Groen-Staal. Hieraan hebben circa 80 mensen uit de omgeving deelgenomen.

De participatiebijeenkomsten duurden circa anderhalf uur en werden begeleid door een onafhankelijk voorzitter. Het eerste deel was gereserveerd voor een plenair deel. Daarin gaf Jeroen Klumper, directeur duurzame transitie namens Tata Steel een toelichting op het voornemen en de participatie. Aan de hand van vragen van de voorzitter werd ook aandacht besteed aan de vragen die mensen bij de aanmelding hadden opgegeven en aan actuele ontwikkelingen, zoals de publicatie van het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV). Er was daarnaast ook gelegenheid voor vragen uit de zaal.

Er was tijdens de participatiebijeenkomsten ook ruimte voor vragen over de bestaande situatie en oplossingen op korte en middellange termijn (Roadmap Plus). Het is en was immers bekend dat veel omwonenden hier behoefte aan hebben. Het balanceren in de tijd en aandacht tussen het gesprek over de bestaande situatie, en over de Groen Staal plannen bleek een lastig evenwicht. Dat evenwicht is de ene avond beter gevonden dan de andere avond en dat geeft een leerpunt voor toekomstige bijeenkomsten.

De vragen en opmerkingen die tijdens het plenaire deel naar voren zijn gekomen, zijn zoveel mogelijk genoteerd en opgenomen in het overzicht van de participatiereacties. Na het plenaire deel konden de deelnemers aan verschillende thematafels in gesprek met specialisten. Daarvoor waren de volgende vijf tafels ingericht:

- Het project / de techniek
- Impact op de leefomgeving
- Participatie
- Bestaande situatie / Roadmap Plus.
- Overheid

Aan de overheidstafel waren vertegenwoordigers van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG aanwezig. Zij hebben ook aantekeningen gemaakt van de vragen en reacties.

De provincie Noord-Holland heeft ook reacties ontvangen die meer bestemd zijn voor Tata Steel en Tata Steel heeft ook reacties ontvangen die vooral bestemd zijn voor de provincie of de Omgevingsdienst. Over beantwoording van die reacties heeft contact plaatsgevonden tussen de provincie Noord-Holland en Tata Steel. De antwoorden die daarbij door Tata Steel zijn gegeven, worden herkenbaar in het overzicht van de provincie opgenomen. Dat geldt andersom ook voor de antwoorden van de provincie Noord-Holland op de reacties die via Tata Steel aan hen gericht zijn. De provincie Noord-Holland [publiceert](#) de antwoorden daarop gelijktijdig met Tata Steel.

De specialisten van Tata Steel aan de tafels konden reageren op vragen en een nadere toelichting geven. Ook waren zij beschikbaar om participatiereacties en suggesties op te nemen. De hiervoor bestemde formulieren zijn later verwerkt in het overzicht van de participatiereacties.

2.3. Overige bijeenkomsten

In de periode tot 3 mei 2023 vonden onder andere eerder genoemde participatiebijeenkomsten plaats die door Tata Steel waren georganiseerd. Vertegenwoordigers van Tata Steel zijn ook aanwezig geweest bij activiteiten die door derden zijn georganiseerd en hebben hieraan ook hun medewerking verleend. Enkele voorbeelden van zulke activiteiten die bij hebben gedragen aan het communiceren en participeren over het project Heracless-Groen Staal zijn:

- 2 maart De Balie – Een debat over de Koninklijke Hoogovens met lijsttrekkers voor de Provinciale Statenverkiezingen, experts en de CEO van Tata Steel, Hans van den Berg.
- 12 april TV-programma Beau met oa. Hans van den Berg, CEO van Tata Steel Nederland
- 12 april bijeenkomst Dorpsraad Wijk aan Zee met o.a. gesprek tussen Marjan Minnesma van Stichting Urgenda en Jeroen Klumper van Tata Steel

2.4. Gesprekken over participatiereacties

In de periode tot 3 mei 2023 konden belanghebbenden ook schriftelijk reageren op de stukken, waaronder de Notitie Voornemen en het Participatieplan. Tata Steel heeft 16 schriftelijke reacties ontvangen en de ontvangst hiervan ook aan de indieners bevestigd. Die reacties zijn naar onderwerp opgesplitst en opgenomen in het overzicht met participatiereacties.

De schriftelijke reacties zijn veelal uitgebreid. Tata Steel is met een aantal indieners in gesprek gegaan. Het doel hiervan was om er zeker van te zijn dat de reactie en de achtergrond daarvan goed worden begrepen. In die zin waren deze gesprekken dus voornamelijk gericht op het krijgen van een nadere toelichting op de participatiereactie en niet zozeer op het beantwoorden van die reactie.

Tata Steel is niet in gesprek gegaan met alle indieners van een schriftelijke reactie. De selectie is gemaakt op grond van de behoefte aan een nadere toelichting, en aan de hand van de vraag of belanghebbenden zelf hadden aangegeven behoefte te hebben aan een gesprek. In enkele gevallen is er meer dan één gesprek geweest. Met onderstaande partijen hebben gesprekken plaatsgevonden naar aanleiding van hun schriftelijke reactie. De namen van individuele personen zijn om privacy-redenen niet vermeld.

- IJmond IJzersterk
- Frisse wind
- Urgenda
- IJmondig
- Gezondheid op 1
- Zeester
- Dorpsraad Wijk aan Zee

2.5. Thema's en focusgesprekken

De binnen gekomen participatiereacties zijn naar onderwerp ingedeeld. Hiervoor zijn de schriftelijke reacties, die veelal over meerdere onderwerpen gaan, opgesplitst naar onderwerp. We hebben aan ieder item ook een kernwoord gekoppeld. Hierdoor zijn er 324 participatie items ontstaan. Het is lastig om daarin een goede en consequente indeling te maken. Zo kan een participatiereactie gaan over de participatie op het gebied van de gekozen techniek. Wordt die dan ingedeeld bij participatie of bij techniek? We hebben daarbij zoveel mogelijk naar het zwaartepunt gekeken van de reactie. Bovendien zijn alle participatiereacties opgenomen in het overzicht en voorzien van een antwoord.

Er is ook gekeken naar de meest voorkomende thema's in de participatiereacties. Onderstaand is in figuur 2 het overzicht weergegeven van de reacties, gegroepeerd op kernwoord. We hebben daaruit de thema's: Gezondheid, Techniek en Participatie geselecteerd.

Participatiereacties op kernwoord

	137		85		81		21
Techniek	42%	Gezondheid +	26%	Participatie	25%	Niet	6%
Alternatieven	22	Gezondheid	21	Participatie	34		
KGF2	20	Stof	9	Transparantie	24		
Energie	17	Normen	8	Gemeenten	5		
Planning	15	Lucht	6	Klankbordgroep	4		
Financiën	11	Roadmap Plus	6	Participatieruimte	4		
Circulariteit	8	Geluid	5	Vergunning	4		
Waterstof	7	MER	5	Kaders	2		
Toekomst	6	Onderzoek	5	Overheid	2		
Capaciteit	5	Depositie	3	Vertrouwen	2		
Innovatie	5	OvV	3				
Risico's	5	Verkeer	3				
DRP	4	ZZS	3				
Fasering	3	Geur	2				
REF	3	Klimaat	2				
Hisarna	2	Natuur	2				
Transitie	2	Stikstof	2				
Werkgelegenheid	2						

Figuur 2 Overzicht participatiereacties op kernwoord

Op de thema's: Gezondheid, Techniek en Participatie hebben focusgesprekken met belanghebbenden plaatsgevonden. In hoofdstuk vier gaan we uitgebreid in op die focusgesprekken en de deelnemers. Daar geven we een overzicht van de organisaties en personen die zijn uitgenodigd en die hebben deelgenomen. Ook geven we een impressie van de gesprekken en beantwoorden we drie kernvragen die we per thema op basis van de participatiereacties hebben geformuleerd.

2.6. Reguliere Stakeholdergesprekken

Tata Steel spreekt regelmatig met belanghebbenden en stakeholders. Het gaat dan bijvoorbeeld om overheden, lokaal, provinciaal en landelijk, overheidsdiensten zoals Omgevingsdiensten, Rijkswaterstaat en organisaties zoals NGO's, bedrijfsorganisaties en vertegenwoordigers van omwonenden. Er zijn in deze periode ook veel periodieke overleggen geweest met deze partijen. Daarbij is regelmatig ook het project Heracless-Groen Staal aan de orde geweest. Daarmee hebben

ook deze gesprekken bijgedragen aan de participatie en communicatie rondom het project Heracless-Groen Staal.

2.7. Publicaties participatiereacties en update van proces

Op de [website](#) van Tata Steel zijn gedurende deze participatieperiode enkele berichten geplaatst over het verloop van het proces. Hiermee willen we betrokkenen een goed inzicht geven in wat er met de participatiereacties is gedaan.

1^e bericht

Op 25 mei 2023 is het overzicht geplaatst van alle ontvangen participatiereacties. Dat overzicht is geanonimiseerd en gerubriceerd op onderwerp en kernwoord. In enkele gevallen is de participatiereactie samengevat. In die publicatie is aangegeven dat de participatiereacties om een zorgvuldige beoordeling vragen en dat het streven is om de beantwoording voor het einde van de zomer te publiceren.

In de publicatie wordt ook ingegaan op het verdere verloop van het proces. Zo zijn de gesprekken met de indieners van schriftelijke participatiereacties genoemd, waarin met hen verder wordt gesproken over hun reactie. Wij hebben dat verdiepende gesprekken genoemd. Verder is aangegeven dat we vervolggesprekken organiseren gericht op de thema's gezondheid, techniek en participatie. Wij hebben dat focusgesprekken genoemd.

Naar aanleiding van deze publicatie heeft een belanghebbende zich gemeld met het verzoek om ook uitgenodigd te worden voor een gesprek. Hierop hebben we positief gereageerd.

2^e bericht

Op 4 juli 2023 hebben we een actualisatie op de website geplaatst. Dat was het moment dat de verdiepende gesprekken over participatiereacties plaats hadden gevonden en dat de mensen voor de focusgesprekken waren uitgenodigd. In de publicatie is kort aangegeven hoe we tot een evenwichtige selectie zijn gekomen voor de uitnodigingen voor de focusgesprekken. In de publicatie is ook bekend gemaakt welke organisaties voor de focusgesprekken zijn uitgenodigd. De namen van individuele personen zijn om privacy-redenen niet vermeld.

3^e bericht

Op 20 juli 2023 zijn de antwoorden op de participatiereacties gepubliceerd. Daarbij is ook dit participatieverslag op de website geplaatst.

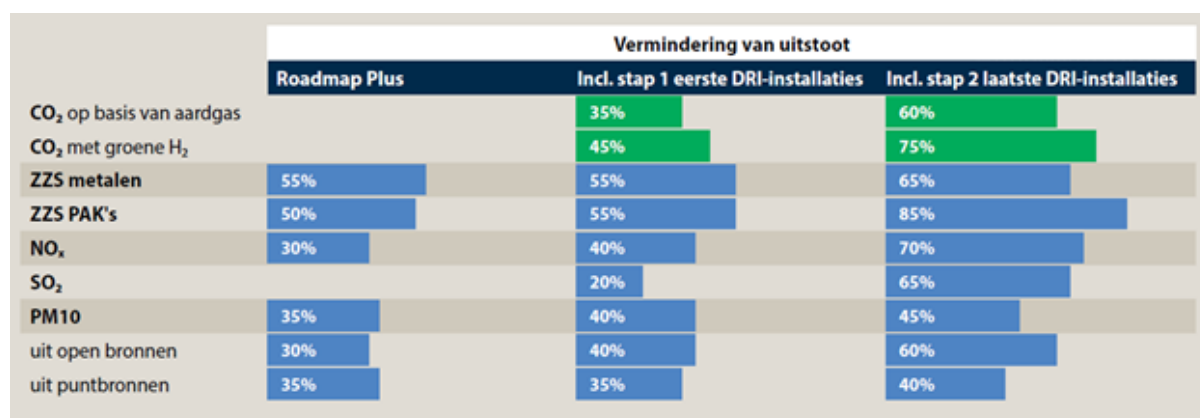
3. Bestaande situatie / Roadmap Plus

Er zijn relatief veel participatiereacties gegeven die direct of indirect over de bestaande situatie gaan. Het project Heracless-Groen Staal is juist gericht op verandering van die bestaande situatie, waarbij zowel reductie van CO₂ als ook een positief effect op de leefomgeving wordt bereikt. Hoewel de bestaande situatie dus strikt gezien buiten het project valt, hebben we er begrip voor dat daar bij omwonenden en andere belanghebbenden veel aandacht voor is. Om die reden hebben we tijdens de participatiebijeenkomsten ook ruimte geboden om te reageren op de bestaande situatie. Daarvan is zowel tijdens het plenaire deel als ook aan de speciale tafel voor de huidige ontwikkelingen (Roadmap Plus) en in de schriftelijke reacties, veelvuldig gebruik gemaakt.

Hoewel de reacties op de bestaande situatie dus geen onderdeel uitmaken van het project Heracless-Groen Staal, hebben we die reacties wel opgenomen in het overzicht van participatiereacties en antwoorden. Verder staan we in dit hoofdstuk van het participatieverslag kort stil bij de huidige ontwikkelingen. Verder verwijzen we naar de communicatie over de maatregelen die betrekking hebben op de huidige ontwikkelingen naar de [website](#).

Op de website wordt de aanpak van Roadmap Plus inclusief de maatregelen weergegeven. Ook is daar een voortgangsrapportage, een interactieve kaart en een dashboard te vinden. Naast de participatiebijeenkomsten voor het project Heracless-Groen Staal zijn er ook bijeenkomsten georganiseerd over de huidige situatie en de maatregelen in het kader van Roadmap Plus. Die bijeenkomsten hebben onder meer plaatsgevonden op 11 en 13 mei 2023. Ook tijdens de online bijeenkomsten van "In gesprek met Tata Steel" wordt uitvoerig aandacht besteed aan de bestaande situatie en de maatregelen in Roadmap Plus.

De maatregelen in de Roadmap Plus en het project Heracless-Groen Staal gaan samen zorgen voor groen staal in een schone omgeving. Op 28 maart 2023 heeft Tata Steel onder de titel: '[Significant minder uitstoot met groen staal route Tata Steel](#)' een rapport gepubliceerd waarin de emissiereductie van de Roadmap Plus en het project Heracless-Groen Staal samen zijn weergegeven. Onderstaand figuur 3 komt uit dat rapport en geeft inzicht in de vermindering van uitstoot.

Figuur 3 Overzicht vermindering van uitstoot

Uit de participatiereacties blijkt dat veel mensen zich ernstige zorgen maken over de bestaande situatie en vinden dat de maatregelen en veranderingen niet snel en ver genoeg gaan. Er is behoefte aan meer data en duidelijkheid over emissies en de relatie met de gezondheid.

4. Thema's voor focusgesprekken

Zoals we in paragraaf 2.6 hebben laten zien, komen er in de participatiereacties drie thema's nadrukkelijk naar voren. Op ieder van deze drie thema's heeft een focusgesprek plaatsgevonden. Op 10 juli over techniek, op 11 juli over participatie en op 17 juli 2023 over gezondheid (en leefomgeving). Aan die gesprekken hebben maximaal 10 belanghebbenden en maximaal vijf vertegenwoordigers van Tata Steel deelgenomen. De gesprekken stonden onder leiding van een onafhankelijke technische voorzitter.

Voor de focusgesprekken zijn met name personen en organisaties uitgenodigd die op dat thema hadden gereageerd. Daarbij is getracht om tot een evenwichtige samenstelling te komen van de groepen en de uitnodigen te spreiden over de woonkernen, individuele personen en organisaties en rekening te houden met de aard van de participatiereactie. Zo zijn er personen en organisaties uitgenodigd die meer en minder positief zijn over Tata Steel en het project Heracless-Groen Staal.

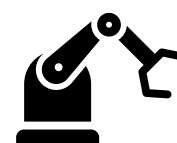
De gesprekken zijn gevoerd aan de hand van telkens drie kernvragen per thema. De kernvragen zijn door Tata Steel geformuleerd op basis van alle ontvangen participatiereacties. Hoewel het niet mogelijk is om bij de kernvragen recht te doen aan alle 324 onderliggende participatiereacties, is wel getracht op hierin een rode draad en de hoofdlijn per thema te vinden.

Onderstaand behandelen we in drie paragrafen de drie focusgesprekken per thema's. We geven daarbij een korte impressie van het gesprek en een antwoord op de kernvragen. Tevens geven we aan wie voor de focusgesprekken zijn uitgenodigd en wie hebben deelgenomen. De namen van individuele personen hebben we om privacy-redenen niet vermeld. Los van deze antwoorden die de hoofdlijn op de drie thema's weergeeft, is het antwoord op alle afzonderlijke participatiereactie in het [overzicht](#) van de participatiereacties opgenomen.

4.1. De Techniek

Deelnemers en impressie van gesprek op 10 juli

Onderstaand is in figuur 4 voor het focusgesprek over techniek aangegeven welke personen en organisaties zijn uitgenodigd en wie daarvan hebben deelgenomen.

Uitgenodigd	Deelgenomen?
Zeester	Ja
Dorpsraad Wijk aan Zee	Ja
Wijkgroep West-Beverwijk	Ja
IJmond IJzersterk	Ja
Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland	Ja
Stichting Maatschappij en Samenleving	Ja
Omwonende Wijk aan Zee	Ja
Omwonende Heemskerk	Ja
Omwonende Heemskerk	Nee
Omwonende Beverwijk	Nee
Onafhankelijk voorzitter	Ja
Tata Steel IJmuiden – 4 personen	Ja

Een korte impressie van het gesprek. De voorzitter opent de bijeenkomst en geeft een toelichting op het proces en het kader waarin dit gesprek plaatsvindt. Daarna volgt een voorstelronde omdat de meesten elkaar niet kennen.

Tata Steel geeft antwoord op de drie vooraf geformuleerde kernvragen op het gebied van het project en de techniek. Die antwoorden zijn verderop in deze paragraaf uitgebreid te vinden. Eerst geven we een korte impressie van het gesprek. Tata Steel geeft aan dat door veranderende externe factoren zoals de klimaatmaatregelen van de Minister van Energie en Klimaat en de reacties in het lopende participatietraject het oorspronkelijke plan van 2 DRP waterstofinstallaties met 3 REF smeltovens nog eens tegen het licht wordt gehouden. Met name het temporiseren en de installatie voor het smelten wordt daarbij bekeken. Daarbij wordt een EAF vergeleken met een REF.

Ook de vragen of de transitie naar groen staal niet sneller kan en of het in stand houden van de huidige capaciteit nodig is, komt aan de orde. Tata Steel is van mening dat een minimale productieomvang van 7 mln ton staal belangrijk is om concurrerend te kunnen zijn en dat realisatie voor 2030 een grote uitdaging is. Daarbij spelen in het ontwerp en het vergunningetraject veiligheid en milieu uiteraard een belangrijke rol.

Niet alle deelnemers zijn even goed bekend met de verschillende alternatieve technieken die aan de orde zijn en die in de participatiereacties zijn genoemd. Tata Steel bevestigt op vragen dat gezondheid en milieu mee worden gewogen in de uiteindelijke keuze voor de toe te passen techniek. Ook circulariteit krijgt de aandacht naar aanleiding van een vraag of verwerking van 20% schroot niet weinig is. Over de keten ligt dat percentage hoger in de volgende fase wordt gekeken naar verdere verhoging.

Er is ook gesproken over de energievoorziening en het zelf produceren van waterstof, bijvoorbeeld in het project Hermes. Het zelf produceren van waterstof maakt echter geen deel uit van het project.

Hoewel er een apart focusgesprek is over gezondheid, wordt er ook kort stilgestaan bij de emissie van PAK-stoffen. Vanuit de deelnemers wordt aangegeven dat Benzo-a-pyreen (BAP) een representatieve indicator voor de aanwezigheid van alle PAKs is en daarmee als gids-stof kan dienen.

Voor het kunnen realiseren van het plan zijn maatwerkafspraken met de rijksoverheid nodig. Vorig jaar is hiervoor een zogenaamd expressions of principles (EoP) ondertekend, die nu nader wordt ingevuld. De Europese Commissie bekijkt of de maatwerkafspraken net als in andere EU-landen op basis van de regels voor staatsteun geoorloofd is.

De huidige situatie en de vraag of er een aanvulling op de Roadmap plus komt, komen ook aan de orde. Tata Steel geeft aan dat hier inderdaad naar wordt gekeken, maar dat hierover nog geen concrete toezeggingen kunnen worden gedaan.

Het beeld is dat de deelnemers een gesprek in deze kleinschalige setting waardevol vinden. Ook Tata Steel is tevreden met het gesprek. Wij zien de behoefte aan meer en duidelijkere communicatie en bekijken de suggestie om dialoog in deze kleinere setting voort te zetten.

Beantwoording van de drie kernvragen

1. Welke alternatieven in technieken, capaciteit en fasering zijn overwogen, hoe is dat gedaan en wat zijn de bevindingen, inclusief circulariteit.

We hebben veel vragen en opmerkingen gekregen over de procestechnieken zoals die in de Notitie Voornemen staan (DRP+REF), er zijn ook enkele alternatieven aangedragen. Mede naar aanleiding van die participatiereacties hebben we besloten om de keuze voor de procestechnieken opnieuw grondig te beoordelen. Onderdeel daarvan is dat we met stakeholders die alternatieven hebben ingebracht, in gesprek zijn gegaan. Daarnaast heeft ook een focusgesprek met een aantal personen en organisaties die een participatiereactie hebben gestuurd over de techniek plaatsgevonden.

De volgende alternatieven komen in de beoordeling aan bod:

- Fasering van Heracluss-Groen Staal
- EAF in combinatie met DRP
- EAF in combinatie met inkoop van HBI

De beoordeling vindt met name plaats op basis van: effecten op milieu en gezondheid (waaronder circulariteit), vergunbaarheid, technische en financiële haalbaarheid, planning en de bedrijfscontinuïteit. Definitieve besluitvorming heeft nog niet plaatsgevonden. Eventuele wijzigingen die voortkomen uit deze beoordeling verwerken we in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), zoals we die als basis voor het Milieueffectrapport (MER) zullen indienen.

Voordat dit plan is ingediend is ook gekeken naar het afvangen en opslaan van CO₂ (CCS) voor de CO₂ uit de Hoogovens, en zijn alternatieve technologieën zoals Hisarna geëvalueerd. Hisarna is in 2030 nog niet op voldoende schaalgrootte beschikbaar. Ook is bekeken of de TSN waarde keten op een ander punt zou kunnen beginnen, bijvoorbeeld door het importeren van tussenproducten als HBI of plakken, hiervoor is op dit moment geen aantrekkelijke business case, noch beschikbaarheid van voldoende hoog kwalitatieve voormaterialen.

2. Welke energiebronnen zijn overwogen, zijn die beschikbaar en niet harder nodig voor ander gebruik, is de energiezekerheid gegarandeerd?

Om staal te maken is veel energie nodig. Als TSN behoren we in de wereld tot de meest energie-efficiënte geïntegreerde staalbedrijven. Van oudsher zijn kolen gebruikt zowel als reductiemiddel in het proces als energiebron. We gaan nu de stap zetten naar duurzame elektriciteit en waterstof. In de overgang naar waterstof maken we gebruik van aardgas, beide gassen kunnen kolen als reductiemiddel vervangen.

Het Ministerie van EZK geeft aan dat er voor 2032 meer dan 21 GW Wind op Zee zal worden opgewekt. Onze behoefte aan elektriciteit vanuit Wind op Zee, voor fase 1 van het plan aan directe elektriciteit en productie van waterstof is ca 10% van deze capaciteit. De vooruitzichten zijn dat de energiebehoefte van Nederland, inclusief die van TSN, voor 2050 op een duurzame manier ingevuld kan worden.

Dit project omvat geen plan voor de inzet van bio-brandstoffen voor het verwarmen. Op dit moment kijken we niet naar elektriciteit uit kernenergie. Ook het zelf opwekken van elektriciteit en het produceren van waterstof maken geen deel uit van dit project. De DRI-installatie is flexibel in inzet van aardgas, waterstof en biobrandstoffen en e-fuels. De smelter gebruikt vooral (groene) elektriciteit.

De energietransitie bij TSN mag geen effect hebben op de energiezuikerheid in de omgeving. TenneT en Gasunie bewaken dat voor elektriciteit en aardgas. Tata Steel heeft met beide bedrijven nauw contact over de leveringszekerheid van energie rondom de transitie van de site in IJmuiden.

3. Wat zijn de grootste risico's voor de uitvoerbaarheid, hoe wordt het project gefinancierd en de gewaarborgd dat de planning wordt gehaald?

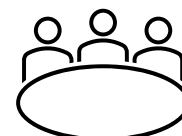
Het is een uitdagend project. Dat zit onder andere in de smeltovens die in de wereld op deze schaal nog niet toegepast worden, in het beheersen van zowel de planning als het budget en onvoorziene gebeurtenissen die de markt kunnen verstoren.

Het gaat om een investering van miljarden euro's. De grootste aandeelhouder van Tata Steel Nederland (TSN), Tata Steel Limited, onderdeel van de Tata Group, onderdeel van de Tata Group, wil in 2045 klimaat neutraal zijn. TSN is een efficiënte speler op de Europese staalmarkt, en het past hiermee in de strategie van TSL dat TSN stappen zet naar klimaatneutrale staalproductie. Europa heeft hogere klimaat ambities dan andere werelddelen. In de transitie ontstaat een onrendabele top voor elke Europese speler. Inmiddels hebben 2 bedrijven subsidie gekregen van 40-50% van het investeringsbedrag. In Nederland is een maatwerk traject opgetuigd dat industriële bedrijven kan ondersteunen bij een snelle energie transitie. TSN is in dat kader in gesprek met de nationale overheden over ondersteuning. De contouren hiervan zijn in juli 2022 in een Expression of Principles vastgelegd.

De overweging van de alternatieve technieken en de uitgebreidere aandacht voor participatie vergen nu meer tijd dan vooraf voorzien. We zijn er echter van overtuigd dat dit de degelijkheid en uiteindelijk de snelheid ten goede komt. We richten ons er nog steeds op om uiterlijk in 2030 de nieuwe installaties in gebruik te kunnen nemen.

4.2. Participatie

Deelnemers en impressie van gesprek op 11 juli

Onderstaand is voor het focusgesprek over participatie aangegeven welke personen en organisaties zijn uitgenodigd en wie daarvan hebben deelgenomen.

Uitgenodigd	Deelgenomen?
Wijkgroep West-Beverwijk	Ja
Wijkplatform Zeewijk in IJmuiden	Ja
Dorpsraad Wijk aan Zee	Nee
IJmond IJzersterk	Ja
Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland	Ja
Stichting Maatschappij en Samenleving	Ja
Betapartners.nl	Ja
Omwonende uit Heemskerk	Ja
Omwonende uit Heemskerk	Ja
Omwonende uit Velsen Noord	Nee
Onafhankelijk voorzitter	Ja
Tata Steel IJmuiden – 4 personen	Ja

Figuur 5 Genodigden en deelnemers focusgesprek participatie

Een korte impressie van het gesprek. De voorzitter opent de bijeenkomst en geeft een toelichting op het proces en het kader waarin dit gesprek plaatsvindt. Daarna volgt een voorstelronde omdat de meesten elkaar niet kennen.

Tata Steel geeft aan hoe de samenstelling van de groep is ontstaan. En benadrukt dat de deelnemer van Betapartners.nl aanwezig is als aanvulling om te bespreken hoe jongeren in dit traject goed betrokken kunnen worden. Tata Steel geeft antwoord op de drie vooraf geformuleerde kernvragen. Die antwoorden zijn verderop in deze paragraaf uitgebreid te vinden. Eerst geven we een korte impressie van het gesprek.

Tata Steel geeft aan dat er geen handboek voor participatie in de Omgevingswet bestaat. Met de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024 worden er extra eisen gesteld aan participatie. Ook in het Heraclless-Groen Staal plan is het van groot belang om de omgeving optimaal te betrekken. De participatie is van start, maar zal in diverse fasen in verschillende vormen voortgezet worden. Tata Steel benoemt de bouwfase als voorbeeld waarin de wensen en eventuele zorgen van de omgeving van groot belang is.

Deelnemer merkt op dat al aanbevelingen uit zijn reactie op het plan zijn meegenomen in participatie tot nu toe. Alle deelnemers beamen dat het betrekken van de omgeving van groot belang blijft en ze blij zijn om op deze wijze hieraan bij te dragen.

Er is meer duiding gegeven over hoe Tata Steel tot nu toe participatie invult en welke rol overheidsinstellingen hebben in de verschillende fasen. Ook is door Tata Steel uitgelegd dat zij in overleg met Provincie Noord-Holland en Omgevingsdienst NZKG in deze eerste fase de regie hebben gekregen over participatie. Vanaf de volgende fasen zal de overheid een prominente rol hebben.

Deelnemers zijn benieuwd hoe er gecontroleerd wordt of participatie zo wordt uitgevoerd dat de belangen van de omgeving worden gewaarborgd. Ook speelt de vraag op welke wijze GGD, RIVM en Luchtmeetnet een rol spelen in de huidige fase. Tata Steel heeft aangegeven dat deze organisaties de mogelijkheid hebben gekregen een reactie te geven op de plannen. In deze fase hebben ze ook een adviserende of onderliggende rol in bijvoorbeeld onderzoeken voor het opstellen van de Milieu- en effectrapportage en het maatwerktraject.

Er waren waardevolle tips om huidige vorm van participatie te versterken, waaronder het versimpelen van de communicatie (soms te technisch van aard), proactief de omgeving te informeren, duidelijker zijn over waarop de omgeving kan participeren, transparant zijn over keuzes die door het bedrijf gemaakt worden, een doelgroep gerichte aanpak en het zoeken naar een objectieve manier van het delen van informatie. Ook werd door deelnemers geadviseerd om op te trekken met bedrijven in de omgeving die raakvlakken hebben met deze participatietrajecten. Bijvoorbeeld als het gaat om de thema's waterstof en energie.

Ook is gesproken over het betrekken van de jongere generatie. Er zijn diverse ideeën ontstaan om deelname door de jongere generatie te verhogen. Bijvoorbeeld door het organiseren van een focusgroep voor jongeren én docenten, bezoeken aan scholen en deelname aan debatclubs.

Uit navraag aan het einde van het gesprek bleek dat de deelnemers dit gesprek waardevol vonden en er ook graag een vervolg aan zouden willen geven. Ook Tata Steel is tevreden met het gesprek. Zij nemen de adviezen ter harte en zullen openheid geven over in welke vorm participatie in de toekomst mogelijk zal zijn en hoe het vertrouwen in de omgeving versterkt kan worden.

Beantwoording van de drie kernvragen

1. **Waarom is voor deze participatie aanpak en rolverdeling gekozen, kan de participatieruimte en het -niveau niet ruimer, hoe ziet het proces er verder uit, hoe controleert het Bevoegd Gezag dat de belangen worden gewaarborgd?**

Er wordt aan de formele toestemmingen gewerkt via vergunningaanvragen, het milieueffectrapport (MER) en het Projectbesluit. Deze combinatie van procedures zorgt ervoor dat er een rol in het kader van Participatie is voor zowel TSN als initiatiefnemer, als ook voor de provincie Noord-Holland en de omgevingsdienst als Bevoegd Gezag. Om het voor belanghebbenden overzichtelijk te houden, hebben we die aanpak op elkaar afgestemd en is de rolverdeling uitgewerkt in het Participatieplan.

De Notitie Voornemen en het Participatieplan zijn op 21 maart 2023 gepubliceerd. Zeker in deze eerste fase van de participatie ligt het initiatief bij ons als initiatiefnemer. Daarom hebben wij de participatiebijeenkomsten georganiseerd en zullen wij ook antwoord geven op de binnen gekomen participatiereacties. De provincie Noord-Holland en de omgevingsdienst waren als Bevoegd Gezag aanwezig bij de participatiebijeenkomsten.

Mede naar aanleiding van de bijeenkomsten en de participatiereacties hebben we ervoor gekozen om in de participatie ook ruimte te bieden om het over de techniek, alternatieven en bijvoorbeeld capaciteit te hebben. Daarmee hebben we de participatieruimte verruimt waar er de meeste vraag naar was.

Het participatieniveau hebben we ingedeeld op basis van de schaal die de provincie Noord-Holland hanteert. Die schaal kent de treden: informeren, meedenken, meebeslissen. We gaan duidelijk verder dan het alleen informeren. Het participatieniveau is meedenken en daar geven we graag alle ruimte voor. De keuze voor welk project een vergunning wordt aangevraagd is echter uiteindelijk aan Tata Steel.

Als bedrijf gaan we vervolgens niet over de toestemming om dat project uit te mogen voeren. Die rol ligt bij het Bevoegd Gezag, in dit geval de provincie Noord-Holland en mogelijk uiteindelijk bij de Raad van State die een uitspraak doet als er partijen in beroep gaan tegen de verleende vergunning. Bij die beoordeling van zowel de provincie als eventueel ook de Raad van State zal mee worden genomen hoe Tata Steel invulling heeft gegeven aan de participatie.

De volgende stap in het proces is dat wij op weg naar het opstellen van het milieueffectrapport (MER) als Tata Steel een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) indienen. In die NRD nemen we de uitkomsten van het participatieproces mee. Ook die NRD wordt gepubliceerd en belanghebbenden kunnen hierop reageren. Het gehele proces en alle nog komende stappen in het participatieproces staan beschreven in het gepubliceerde participatieplan.

De provincie beoordeelt of wij op een goede wijze invulling geven aan de het vooraf afgesproken participatieplan. De provincie was zelf aanwezig bij de participatiebijeenkomsten en heeft zelf ook de nodige participatiereacties ontvangen. Zij hebben dus een goed beeld van de reacties en zien erop toe dat Tata Steel op een goede manier omgaat met de participatiereacties. Dat doen ze aan de hand van het vooraf vastgestelde participatieplan op basis van hun eigen ervaringen, de publicaties, contact en de participatieverslagen.

Zoals gezegd is het aan de provincie om te beslissen over vergunningverlening. Daarbij kunnen ze ook op basis van de nieuwe Omgevingswet per 2024 beoordelen of Tata Steel op een goede wijze invulling heeft gegeven aan de participatie. Mede om die reden stellen we ook participatieverslagen op en zullen we dat ook publiceren. Samen met andere publicaties zijn die te vinden op de [website](#).

2. Hoe gaan jullie een goede betrokkenheid waarborgen van alle belanghebbenden oa, gemeenten, stille groep, jongeren, mensen met kennis, is een klankbord een optie?

Wij waren blij met de ruime opkomst bij de participatiebijeenkomsten en de participatiereacties die we ontvangen hebben. We zien dat het moeilijk is om alle groepen even goed te bereiken en een evenwichtig beeld te krijgen van alle belanghebbenden. De extra gesprekken die we na de participatiebijeenkomsten hebben gehad, zijn erop gericht om de betrokkenheid verder te vergroten. Tijdens de focusgesprekken streven we er ook naar dat er ruimte is voor alle verschillende meningen die er ook onder de belanghebbenden bestaan.

We zien zowel vanuit de gemeenten zelf als ook vanuit inwoners dat er behoefte bestaat dat de gemeenten goed worden betrokken. Er is regelmatig contact met de gemeenten en de colleges. Voor de participatiebijeenkomsten in de woonkernen zijn er gesprekken geweest met de colleges van de drie gemeenten en is er een bijeenkomst geweest waarvoor alle gemeenteraadsleden waren uitgenodigd. Naar aanleiding van de reacties zullen we met de gemeenten afstemmen of en hoe ze beter betrokken kunnen worden.

De jongeren zijn nu nog ondervertegenwoordigd in de deelnemers aan de participatiebijeenkomsten. We denken na over manieren hoe we hen beter kunnen bereiken en betrekken. Een van de mogelijkheden die we daarbij overwegen is het contact via onze eigen jonge medewerkers.

Niet alle belanghebbenden hebben dezelfde kennis en daarom denken we dat het nuttig blijft om in het participatieproces ook telkens te blijven informeren en beschikbaar te zijn voor vragen die er in de omgeving leven. Die informatie en de kennis van het project Heraclous-Groen Staal is immers nodig op goed te kunnen reageren. We weten en hebben tijdens de participatiebijeenkomsten en uit de participatiereacties wederom gemerkt dat bepaalde mensen en partijen veel kennis hebben. We willen daar optimaal gebruik van maken om het project waar mogelijk verder te versterken. Dat is ook een van de redenen waarom we na de participatiebijeenkomsten de aanvullende gesprekken hebben gepland.

Deze gesprekken zijn nu incidenteel. We bekijken nog of en hoe we hier een meer structurele invulling aan kunnen geven. Dit zou een klankbordgroep kunnen zijn, maar kan ook op andere wijze ingevuld gaan worden. Dat bespreken we ook met de provincie en andere betrokkenen vanuit de overheid.

3. Hoe worden we optimaal geïnformeerd, waarbij TSN meer onderzoeksgegevens en uitgangspunten openbaar maakt en inzicht geeft in afwegingen en historie?

We hebben verschillende communicatiekanalen die we al geruime tijd gebruiken om in contact te zijn met bewoners in de omgeving van ons bedrijf en andere belanghebbenden. Die kanalen zijn onze website waar we actief updates van plannen geven, maar bijvoorbeeld ook de nieuwsbrief waar mensen zich voor in kunnen schrijven en het loket in Wijk aan Zee.

Met het participatieproces zoals we dat nu uitvoeren gaan we verder dan we ooit eerder gedaan hebben en lopen we vooruit op de Omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2024 van kracht wordt. De participatie is erop gericht om belanghebbenden optimaal te informeren en hen ook te betrekken door de gelegenheid te bieden om mee te denken. Hoe we dit voor ogen hebben is uitgewerkt in het participatieplan zoals dat op 21 maart 2023 gepubliceerd is.

We betrekken alle belanghebbenden bij de vraag wat we in het kader van het milieueffectrapport (MER) gaan onderzoeken en hoe we dat gaan doen. Die punten worden namelijk uitgewerkt in de

Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) zoals we die openbaar maken. Iedereen krijgt de gelegenheid om daarop te reageren en mee te denken over de onderzoeken.

Het is gebruikelijk dat het MER, de vergunningaanvragen en de bijbehorende (milieu)onderzoeken pas openbaar worden bij het ontwerpbesluit van het Bevoegd Gezag. Tata Steel zal u echter tussentijds informeren over de wijze waarop de reacties uit de participatie worden verwerkt in het project, het MER en de aanvragen. Hiervoor organiseren we een nieuwe ronde bijeenkomsten. Daarbij zal op hoofdlijnen ook inzage worden gegeven in de concept resultaten van de (milieu)onderzoeken. De reacties tijdens deze bijeenkomsten worden door Tata Steel nog betrokken bij de afronding van de (milieu)onderzoeken en het opstellen van de definitieve aanvragen en het MER.

Tata Steel zal bij de vergunningsaanvragen een participatieverslag indienen waarin beschreven staat hoe de participatie tot dat moment heeft plaatsgevonden en wat daarmee is gedaan.

Het in een historische context plaatsen van de emissiereducties zien we als één van de mogelijkheden om meer inzicht te krijgen. Anderzijds zal de aandacht altijd gericht zijn op reductie van het resterende deel. Mede daarom zullen we de historische context waarschijnlijk niet opnemen in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan de vergunningaanvragen en het MER.

4.3. Gezondheid en leefomgeving

Deelnemers en impressie van gesprek op 17 juli

Onderstaand is voor het focusgesprek over gezondheid aangegeven welke personen en organisaties zijn uitgenodigd en wie daarvan hebben deelgenomen aan het gesprek. Frisse Wind, Dorpsraad Wijk aan Zee en Gezondheid op 1 hebben schriftelijk aangegeven niet op de uitnodiging in te gaan omdat Tata Steel volgens hen niet voldoet aan de door hen gestelde voorwaarden. Tata Steel betreurt dit, juist omdat het bedrijf graag met een evenwichtig samengestelde groep in gesprek gaat over het belangrijke onderwerp gezondheid. Tata Steel benadrukt aan de deelnemers van het gesprek dat er ruimte is om alle aspecten van dit onderwerp te bespreken.

Uitgenodigd	Deelgenomen?
Wijkplatform IJmuiden-Noord	Ja
Wijkgroep West-Beverwijk	Ja
IJmond IJzersterk	Ja
Stichting Maatschappij en Samenleving	Ja
Omwonende Wijk aan Zee	Ja
Omwonende Wijk aan Zee	Nee
Frisse Wind	Nee
Dorpsraad Wijk aan Zee	Nee
Gezondheid op 1	Nee
Urgenda	Nee
Onafhankelijk voorzitter	Ja
Tata Steel IJmuiden – 5 personen	Ja

Figuur 6 Genodigden en deelnemers focusgesprek gezondheid

Een korte impressie van het gesprek. Uit het gesprek blijkt dat de deelnemers het belangrijk vinden dat Tata Steel in IJmuiden blijft bestaan, onder andere vanwege de werkgelegenheid en de positieve invloed op de sociaaleconomische status van de regio. Vrijwel alle deelnemers zijn het eens over het belang van Tata Steel, maar ze zijn ook kritisch over de impact van Tata Steel op de leefomgeving en de wijze waarop Tata Steel hierover communiceert.

Wantrouwen. De deelnemers zijn het er over eens dat Tata Steel moet werken aan het vertrouwen, omdat dit een belangrijke oorzaak is van het negatieve sentiment rondom het bedrijf. Diverse gebeurtenissen uit het verleden hebben dit wantrouwen gevoed. Zo geeft een deelnemer aan dat Tata Steel de afgelopen jaren veel vuil en andere schadelijke stoffen heeft uitgestoten. De bereidheid en urgentie om eerlijk antwoord te geven op kritische vragen is volgens deze deelnemer belangrijk voor het herwinnen van vertrouwen. Naast het herstel van vertrouwen moet er erkenning zijn voor de gevaarlijke stoffen, waaronder ZZS, die worden uitgestoten. De vraag is hoeveel van de 46 PAK-stoffen kankerverwekkend zijn en weet Tata Steel wel wat er precies uit de schoorsteen komt?

Verantwoordelijkheid en transparantie. Andere belangrijke kernwoorden onder de deelnemers zijn verantwoordelijkheid en transparantie. Een van de deelnemers noemt het Groen staal plan een fantastisch plan, maar een duidelijk plan voor gezondheid ontbreekt. Wees als bedrijf transparant en open over milieu- en geuronderzoeken. Een belangrijke voorwaarde voor vertrouwen is volgens deelnemers dat Tata Steel openheid geeft over cijfers, resultaten van onderzoeken en in de communicatie duidelijk en transparant is, bijvoorbeeld over de meetmethodes. Deelnemers geven als tip mee om in Jip en Janneke taal te communiceren hoe Tata Steel bijvoorbeeld metingen uitvoert. Uit de discussie komt ook naar voren dat Tata Steel duidelijk moet zijn over tot hoever de verantwoordelijkheid strekt en ook waarover. Volgens Tata Steel kan het bedrijf verantwoordelijkheid dragen voor het verlagen van emissies, maar er moet ook meer aandacht zijn voor de zorgen en de gezondheidsbeleving van omwonenden.

Tata Steel heeft met het Roadmap Plus programma een pakket aan maatregelen aangekondigd en grotendeels al uitgevoerd dat gericht is op verminderen van de emissies van bestaande installaties. Daarnaast wordt met het project Heraclous-Groen Staal maatregelen getroffen om de emissies verder te reduceren. Voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen moet Tata Steel ook aantonen dat er wordt voldaan aan de best beschikbare technieken. Voor ZZS geldt een minimalisatieverplichting. Dit maakt, naast de milieu- en geuronderzoeken en de verspreidingsberekeningen straks deel uit van de vergunningaanvragen.

Maatschappelijke en sociale gezondheid. Over de vraag wat Tata Steel verstaat onder gezondheid en wat de ambitie op dit gebied is, wordt door Tata Steel gezegd dat er binnen het bedrijf een brede discussie wordt gevoerd over wat er onder gezondheid moet worden verstaan. Het is een veelomvattend begrip, niet iets wat concreet kan worden gemeten. Daarnaast wordt over dit onderwerp mede naar aanleiding van het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) een brede maatschappelijke discussie gevoerd in Nederland. Niet alleen bij Tata Steel speelt dit thema, maar ook bij andere bedrijven, ook in andere delen van Europa. Een eenduidig antwoord bestaat eigenlijk niet op deze vraag. Wat ook uit RIVM-rapporten blijkt is dat gezondheid wordt beïnvloed door meerdere factoren, waaronder luchtkwaliteit maar bijvoorbeeld ook de leefstijl van mensen. Tata Steel draagt voor een deel bij aan de luchtkwaliteit. De ambitie is om de emissie te verminderen en de effecten van het Groen staal plan en Roadmap plus beter te kunnen herleiden. Tata Steel is zich er van bewust dat het beter moet, maar niemand kan hier (nog) een eenduidig en allesomvattend antwoord op geven.

Feiten en het gesprek. Een paar deelnemers geven aan dat zij hebben geprobeerd om negatieve berichtgeving en uitlatingen van kritische groeperingen met feiten te weerleggen. Lokale media en deze groeperingen blijken daar echter niet voor open te staan en de gegevens aan de kant te schuiven. Een deelnemer zegt dat de meest kritische NGO's niet in gesprek willen over de feiten. Het nuanceren van negatieve berichten leidt in sommige gevallen zelfs tot bedreigingen uit de directe omgeving. Mensen durven zich daardoor niet positief over het bedrijf te uiten en houden zich om die reden stil, aldus een deelnemer. Deze polarisatie werkt juist maatschappelijke en sociale gezondheidsklachten in de hand en leidt misschien wel tot grotere gezondheidsproblemen.

Daarnaast krijgt Tata Steel het verwijt dat onjuiste berichten met onvoldoende succes worden bestreden. Een van de deelnemers geeft aan dat het RIVM andere cijfers meet dan op basis van de gegevens van Tata Steel verwacht mag worden. Rapportages van onder andere het RIVM geven wel degelijk aanleiding tot zorgen. Er blijkt meer behoefte te zijn aan een gezamenlijke en geaccepteerde basis van feiten.

Vervolg. Uit het gesprek blijkt dat alle deelnemers zich welwillend tonen om mee te denken en te zoeken naar oplossingen. Tata Steel zal de voorgenomen reductie van de emissie van gevaarlijke stoffen in de praktijk waar moeten maken. Daarnaast helpt het als Tata Steel meer transparant informatie zal delen over milieu- en geuronderzoeken. Tegelijkertijd is Tata Steel zich er ook van bewust dat dit voor sommige partijen niet genoeg zal zijn. Naast het reduceren van de emissies moet Tata Steel daarom samen met alle betrokkenen uit de omgeving werken aan het herstel van vertrouwen.

Beantwoording van de drie kernvragen

1. Wat verstaan jullie onder gezondheid en wat is de ambitie van Tata Steel?

Gezondheid. Gezondheid, zowel lichamelijk als mentaal, is het hoogste goed in het leven van mensen. Dat geldt zowel voor de eigen gezondheid als die van de mensen die we liefhebben, waaronder onze kinderen en de mensen om ons heen en onze collega's. Een goede gezondheid is belangrijk voor de kwaliteit van leven en het deel kunnen nemen aan de maatschappij. Dat is ook de reden dat we als samenleving terecht veel moeite doen om de gezondheid steeds verder te verbeteren. Aspecten die de gezondheid negatief beïnvloeden krijgen terecht steeds meer aandacht. We hebben dan ook begrip voor het feit dat mensen in de omgeving, zich zorgen maken, aandacht vragen voor gezondheid en TSN aanspreken op het effect dat we kunnen hebben op hun gezondheid.

Gezondheid wordt bepaald door persoonlijke omstandigheden en de omgeving, zogenoemde omgevingsgezondheid. Men is in de maatschappij op zoek naar wat omgevingsgezondheid precies is. We zien dit niet alleen hier in onze omgeving, maar we zien dit ook op landelijk en zelfs Europees niveau op de agenda staan. Dat de maatschappelijke discussie hierover loopt blijkt ook wel uit de nieuwe Omgevingswet. Ook daarin komt geen harde meetbare definitie te staan. Dit omdat het afhankelijk is van tijd, plaats en ruimte en er ook allerlei andere aspecten in deze discussie een rol spelen. Met andere woorden: er moet gezamenlijk onderzocht worden wat belangrijkste aspecten zijn op een bepaalde plek, wat de doelen zijn die daarin gesteld worden en hoe deze te behalen. Dit is een proces. Als bedrijf nemen we actief deel aan dit proces.

Een gezonde leefomgeving is in elk geval een leefomgeving waar bewoners zich prettig voelen, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de negatieve invloed van milieufactoren zo klein mogelijk is. We zien dan ook dat naast de fysieke gezondheid, zoals de afwezigheid van ziektes, ook de gezondheidsbeleving een belangrijke factor speelt. Waarnemingen zoals rookwolken, sterke geuren

en alarmsignalen, maar ook publicaties over bijvoorbeeld handhaving en incidenten kan het gevoel van gezondheid negatief beïnvloeden en het vertrouwen aantasten. Uiteindelijk kan dat zelfs leiden tot aantasting van de fysieke gezondheid. Om die reden verdient gezondheidsbeleving meer aandacht.

OVV-rapport. We omarmen de aanbevelingen gedaan in het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) en zijn met de Provincie in overleg om tot opvolging van de aanbevelingen te komen. TSN ziet het OVV-rapport als een zeer duidelijke wake-up call en we hebben dan ook begrip voor het feit dat omwonenden zich zorgen maken, aandacht vragen voor deze zorgen over gezondheid en TSN hierop aanspreken. Samen met alle betrokkenen zullen we werken aan de aanbevelingen zoals die door de OVV zijn gedaan.

De negatieve invloed van milieufactoren is (op politiek/bestuurlijk vlak) onderzocht door de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV, [LINK](#)) en de hoofdvraag die beantwoord wordt in het rapport uit 2023 is: "Hoe worden omwonenden beschermd tegen nadelige gezondheidseffecten door langdurige en/of veelvuldige blootstelling aan industriële emissies, en zijn in de bescherming verbeteringen mogelijk?" Ook daaruit blijkt dat sprake is van een proces dat gezamenlijk moet worden ingezet.

Samenvatting uit het OVV-rapport (pagina 7 van het rapport)

- In de casus Tata Steel was bij de provincie en de omgevingsdienst lange tijd geen aandacht voor signalen van de omwonenden dat de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) beter kon teneinde hun gezondheid te beschermen.
- De aansturing was vooral gericht op procedureel juist uitvoeren van de VTH en niet op de bescherming van de gezondheid van de omwonenden.
- Het bedrijf ging tot voor kort ervan uit dat de gezondheid van omwonenden voldoende was gewaarborgd als werd voldaan aan de vergunning.
- Aanhoudende onrust onder omwonenden leidde uiteindelijk tot diverse onderzoeken. Toen deze onderzoeken tot dan toe onbekende gezondheidsrisico's aantoonde, zetten dat bij omgevingsdienst en provincie een verandering in hun opstelling in gang.

Ambitie. Op basis van onder andere RIVM rapporten kunnen we vaststellen dat er veel factoren zijn die invloed hebben op de omgevingsgezondheid. De emissies van TSN is één van die factoren. Voordat we een vergunning krijgen voor het project Heracless-Groen Staal moeten we aantonen dat we de best beschikbare technieken toepassen, aan alle relevante normen voldoen en de emissie van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) minimaliseren. Onze ambities is om die invloed op de leefomgeving verder te verminderen. Het project Heracless-Groen Staal draagt bij aan een betere leefomgeving in de regio IJmond.

Onze ambitie is daarmee gekoppeld aan hetgeen wij als bedrijf kunnen beïnvloeden en dat zijn de emissies. Omdat, ook volgens de RIVM, de gezondheid van mensen afhankelijk is van vele factoren, kunnen we daar geen toezeggingen op doen. Een korte toelichting daarop.

Er is onderscheid te maken tussen emissies, immissies, depositie en gezondheidseffecten. Emissies betreffen de uitstoot van stoffen naar lucht, bodem of water. Immissies betreffen de concentratie van stoffen in de lucht en daarmee de blootstelling van mensen via inademing aan deze stoffen. Er is uiteraard een relatie tussen de emissie en de immissie, maar die wordt ook beïnvloed door onder andere de hoogte waarop de emissie plaatsvindt en de weersomstandigheden. Verder wordt de immissie ook bepaald door andere emissiebronnen dan Tata Steel. Depositie betreft het neerslaan van stoffen. Blootstelling via de huid en ook via de handen en de mond kan daar het gevolg van zijn.

Er is uiteraard een relatie tussen de immissie en de blootstelling, maar ook andere factoren zoals de aanwezigheid in het gebied en het gedrag zijn mede van invloed.

Gezondheidseffecten betreffen vervolgens de gevolgen voor de gezondheid van opname van de stoffen in het lichaam na blootstelling aan stoffen. Deze effecten kunnen per persoon verschillen en dat wordt door meerdere factoren bepaald. Het RIVM komt dit najaar met een update van de inzichten in gezondheidseffecten van de luchtkwaliteit en depositie in de omgeving van TSN.

Het treffen van milieumaatregelen vormt een essentieel onderdeel van de bredere duurzaamheidsstrategie van Tata Steel. Lees meer over onze ambities in het meest recente [duurzaamheidsverslag](#).

2. Hoe vindt onderzoek plaats en hoe wordt aangetoond dat aan de normen en impact op gezond wordt voldaan?

Voor het project Heraclless-Groen Staal wordt een vergunningaanvraag volgens de lijn van de nieuwe Omgevingswet en een milieueffectrapport (MER) voorbereid. Voor beide dienen milieuonderzoeken uitgevoerd te worden. Het onderzoek naar luchtkwaliteit is daarbij belangrijk. In de luchtonderzoeken wordt zowel naar de emissie van stoffen gekeken als ook naar de verspreiding daarvan in de omgeving.

De afdeling HSE (Health, Safety & Environment) van TSN monitort de productieprocessen en emissies van het bedrijf. Daarbij wordt gebruik gemaakt van geavanceerde meetapparatuur. Het is de verantwoordelijkheid van overheden (op Europees, landelijk en provinciaal niveau) welke normen er gelden voor de emissies van onze activiteiten en hoe deze vervolgens worden opgenomen in vergunningen. [GGD Kennemerland](#) kan de concentraties op leefniveau beoordelen. TSN rapporteert emissies via het elektronisch milieujaarverslag ([e-MJV](#)). De ingevoerde cijfers worden geaccordeerd door het Bevoegd Gezag.

De gegevens die gebruikt worden in de onderzoeken zijn deels gebaseerd op metingen aan bestaande installaties. Die metingen worden uitgevoerd door geaccrediteerde experts. Voor de nieuwe installaties wordt de emissie bepaald op basis van de gegevens van de leverancier. Nadat de installaties in bedrijf zijn genomen zal de daadwerkelijke emissie ook worden gemeten. We staan kort stil bij een aantal belangrijke onderdelen.

Zeer Zorgwekkende Stoffen. De landelijke overheid heeft opdracht gegeven om in kaart te brengen waar in Nederland zogenaamde zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) worden uitgestoten. De [lijst van ZZS](#) die de overheid hanteert voor deze inventarisatie bevat 1.600 stoffen. Tata Steel heeft de inventarisatielijst voor ZZS in 2021 ingediend. Deze is ook op onze website te vinden. Zoek daarvoor op ZZS. Daarnaast zijn ook de Vermijdings- en Reductieplannen (VRP) ingediend. Voor ZZS geldt een minimalisatieverplichting.

Luchtkwaliteit Op de site van de Omgevingsdienst IJmond wordt data over luchtkwaliteit gepubliceerd ([Luchtkwaliteit - Omgevingsdienst IJmond \(odijmond.nl\)](#)), waaronder rapporten van het RIVM ([Overzicht rapporten gezondheid in de IJmond | RIVM](#)) en de GGD. Data over de luchtkwaliteit is beschikbaar op de site van luchtmeetnet. Daar wordt onder andere de data voor fijnstof weergegeven. Voor meer informatie over TSN en luchtkwaliteit verwijzen we u graag naar de pagina [Uitstoot en Luchtkwaliteit](#). Voor meer informatie over mogelijke algemene gezondheidseffecten van bijvoorbeeld stof op gezondheid verwijzen we graag door naar de website van de [GGD Kennemerland](#) en de website van het RIVM, die op [veelgestelde vragen met betrekking tot gezondheid antwoorden hebben geformuleerd](#).

Normen. De emissie en verspreiding van afzonderlijke bronnen en alle bronnen samen wordt getoetst aan wettelijke normen en de voorschriften in de vergunning. Daarbij moet zowel naar de reguliere bedrijfssituatie als ook naar incidenten worden gekeken. Ontwikkelingen in wet- en regelgeving en (indien van toepassing) toekomstige wettelijke normen worden hierbij nauwlettend in de gaten gehouden en daarop wordt zoveel mogelijk geanticipeerd in het project.

In het MER wordt naast emissie en verspreiding specifiek aandacht besteed aan gezondheid. Er is geen wettelijke definitie wat in dit verband onder omgevingsgezondheid of gezondheid wordt verstaan. In het MER wordt voor (omgevings)gezondheid gekeken naar cumulatieve effecten en vindt beoordeling plaats op basis van de advieswaarden van de WHO. Uiteindelijk bepaalt het Bevoegd Gezag op advies van de commissie voor de MER wat er hoe wordt onderzocht en gerapporteerd.

3. Welke maatregelen gaan jullie treffen en wanneer om de gezondheid te waarborgen?

Wat de emissie van (gevaarlijke) stoffen betreft voldoen we op dit moment aan de wettelijke normen en de voorschriften uit de vergunning. We hebben een pakket aan maatregelen aangekondigd en grotendeels al uitgevoerd dat gericht is op verminderen van de emissies van bestaande installaties. Zo dragen we bij aan een schone en gezondere leefomgeving. Dat pakket heet Roadmap plus en is in naar verwachting 2025 volledig gerealiseerd.

Daarnaast treffen we in het project Heraclous-Groen Staal maatregelen om de emissie verder te reduceren. Onderdeel van het project is het uit bedrijf nemen van Hoogoven 7 en Kooks- en Gasfabriek 2. Die maatregelen worden voor 2030 gerealiseerd. De effecten daarvan op de emissie en de verspreiding worden zichtbaar in het milieueffectrapport (MER).

We zijn met de overheid in gesprek over maatwerkafspraken. Daarbij spelen luchtemissies en gezondheid een belangrijke rol. We kijken naar het verder aanscherpen van onze ambities en werken daarvoor een aanvullend pakket uit. Hierin betrekken we ook de ontwikkelingen die in de bredere maatschappelijke discussie hierover plaatsvinden. We lopen niet weg voor deze discussie, maar nemen er actief aan deel. Doel is om de impact op de omgeving te verminderen, beter te communiceren en werken aan vertrouwen. Daarbij gaan we ook in gesprek met instanties als de Provincie, Omgevingsdienst en het RIVM om tot heldere en transparante communicatie te komen over de plannen, doelen en voortgang.

Tata Steel ondersteunt nieuwe onderzoeken naar de gezondheid in de IJmond. Tata Steel doet zelf ook veel onderzoek naar de bijdrage van haar activiteiten aan de luchtkwaliteit en depositie in de omgeving. Dit doet Tata Steel met eigen experts, maar ook met externe experts en wetenschappelijke instituten. De resultaten van onderzoeken gebruiken wij om te kunnen bepalen welke nieuwe maatregelen, ook op basis van zich steeds vernieuwende technologie, wij kunnen nemen om emissies verder terug te dringen. In het verleden zijn al veel maatregelen genomen in de bedrijfsvoering, die de overlast op meerdere vlakken hebben doen afnemen. Dit is een continu proces voor Tata Steel.

5. Eerste effecten participatie

Er heeft tot nu toe uitgebreidere participatie plaatsgevonden dan dat er eerder was voorzien in het Participatieplan. Uiteindelijk zullen mensen belangrijk vinden wat er met hun participatiereactie gebeurt. Hoewel het project nog doorloopt en er ook in de formele procedures nog zaken dienen te gebeuren, geven we in dit hoofdstuk een eerste beeld van hoe de participatiereacties in deze eerste fase zijn verwerkt in het project. Dat doen we door in onderstaande drie paragrafen achtereenvolgens aandacht te besteden aan het voorgenomen project, de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en de participatie.

5.1. Het Voornemen

Het voorgenomen project is beschreven in de Notitie Voornemen zoals dat op 22 maart 2023 is gepubliceerd. Er zijn veel reacties gekomen op de daarin beschreven techniek. Mede naar aanleiding van die participatiereacties hebben we besloten om de keuze voor de procestechnieken opnieuw grondig te beoordelen. Onderdeel daarvan is dat we met mensen en partijen die alternatieven hebben ingebracht, in gesprek zijn gegaan. Daarnaast heeft een focusgesprek met belanghebbenden plaats gevonden over de techniek. Zo beoordelen we opnieuw welke techniek we gaan realiseren. We kijken daarbij ondermeer naar het gebruik van een electric arc furnace (EAF). Onderstaande alternatieven komen bij de beoordeling aan de orde.

- Fasering van het project
- EAF in combinatie met DRP
- EAF in combinatie met inkoop van HBI

De beoordeling vindt met name plaats op basis van: Effecten op milieu en gezondheid, circulariteit, vergunbaarheid, technische en financiële haalbaarheid en planning.

De participatie heeft er dus mede aan bijgedragen dat de gekozen techniek in het voorgenomen project opnieuw is beoordeeld. Definitieve besluitvorming heeft nog niet plaatsgevonden. Welke uitkomst er ook uit dit proces naar voren komt, het resultaat is zorgvuldig beoordeeld en kan daarom ook goed en uitgebreid gemotiveerd worden als voorkeursvariant in het NRD.

5.2. Notitie Reikwijdte en detailniveau

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is een document dat door ons als initiatiefnemer wordt opgesteld, voorafgaand aan het milieueffectrapport (MER). De NRD wordt gepubliceerd en belanghebbenden en wettelijke adviseurs kunnen hierop reageren. De NRD wordt ook voorgelegd aan de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage. Uiteindelijk geeft het Bevoegd Gezag (hier de Omgevingsdienst) een advies voor het opstellen van het MER. In dat advies NRD staat de reikwijdte en het detailniveau voor het MER. Dat betekent dat aangegeven wordt waar het MER allemaal over moet gaan en hoe de onderzoeken uitgevoerd moeten worden.

Momenteel wordt de techniek voor het project opnieuw beoordeeld. Zoals gezegd heeft besluitvorming nog niet plaatsgevonden. De uitkomst van dit proces zal verwerkt worden in de NRD.

Het kan dus betekenen dat er een aanpassing komt van het voorgenomen project. In ieder geval zullen de alternatieven die beoordeeld zijn, inclusief de beoordeling, worden beschreven.

Verder is er in de participatiereacties ook veel aandacht gevraagd voor de onderzoeken en de beoordeling op basis van normen. Onder andere vanwege de participatiereacties zal er meer expliciet ingegaan worden op het aspect gezondheid. Dat is altijd een onderwerp in het MER, maar zal in dit project nadrukkelijker de aandacht krijgen. Bovendien willen we tegemoet komen aan de wens om emissies in een historische context te plaatsen, om zo een beter beeld te schetsen van het verloop van de emissiereductie in de loop der jaren. Verder zal meer in worden gegaan op de normstelling waaraan getoetst zal worden.

In de participatiereacties is ook aandacht gevraagd voor de scope, ofwel de reikwijdte. Zo zijn er vragen gesteld over bedrijven die buiten Tata Steel vallen, maar daar wel mee te maken hebben. Ook zijn er vragen gesteld over de energievoorziening en de infrastructuur die daarvoor nodig is. In de NRD zal nadrukkelijker en gemotiveerd worden aangegeven welke onderdelen wel en niet worden meegenomen en in hoeverre er ook buiten het eigen terrein naar voorzieningen wordt gekeken. In het MER wordt het plan onderzocht op milieueffecten en gezondheid. Dat is inclusief veranderingen op het terrein van Tata Steel en daarbuiten die het gevolg zijn van de geplande veranderingen. Als er als gevolg van dit plan veranderingen optreden bij aanverwante bedrijven, worden die dus meegenomen in het MER. De bestaande activiteiten van die bedrijven maken geen deel uit van het MER.

Het gevolg van de verdieping van de participatie en het opnieuw overwegen van de te selecteren technieken is wel dat de NRD door Tata Steel later ingediend zal worden dan aanvankelijk voorzien. Een zorgvuldige afweging in overleg met belanghebbenden vinden we echter zeer relevant. De beoogde einddatum van het project, namelijk het in gebruik nemen van de nieuwe installaties en het uit bedrijf nemen van enkele bestaande installaties voor 2030, is ongewijzigd.

5.3. Participatie tot op heden en vervolg

De participatiereacties hebben al effect gehad op de participatie zelf. Zoals in dit verslag is aangegeven, is er op basis van de participatiereacties besloten om meer ruimte te bieden voor participatie dan in het oorspronkelijke Participatieplan van 22 maart 2023 was voorzien. Onderstaand een aantal concrete voorbeelden daarvan.

Eerder was voorzien dat na het verzamelen van alle participatiereacties tot 3 mei 2023 er bij Tata Steel een intern proces plaats zou vinden om tot beantwoording te komen. Op basis van de participatiereacties is besloten om daar meer tijd voor te nemen omwille van zorgvuldigheid. Er zijn verdiepende gesprekken gevoerd waarbij belanghebbenden hun reacties konden toelichten en op de drie thema's: Gezondheid, Techniek en Participatie zijn er focusgesprekken geweest.

De ruimte voor participatie is ook verruimd. In het participatieplan staat beschreven waarop de participatie in de basis betrekking heeft. De gekozen techniek was bijvoorbeeld geen onderwerp voor participatie. Dit onderwerp heeft alsnog de nodige reacties opgeleverd. Mede op basis daarvan zijn de participatiereacties die betrekking hebben op de gekozen techniek niet terzijde gelegd, maar inhoudelijk opgepakt. Dit heeft tot een nieuwe afweging geleid, waarbij ook met belanghebbenden is gesproken.

Er is door bepaalde belanghebbenden ook aangegeven dat er behoefte bestaat om hen meer en nadrukkelijker bij het verdere proces te betrekken. Daarbij is ook gezegd dat er gewerkt moet worden aan het herstel van vertrouwen. We zijn van plan om daar serieus invulling aan te geven en bespreken dit onder meer met de provincie Noord-Holland. De uitkomst daarvan staat nog niet vast. We hebben de verdiepende gesprekken en de focusgesprekken in ieder geval als nuttig en constructief ervaren. We voorzien dat de participatie ook in volgende stappen in het proces uitgebreider zal zijn dan we eerst in het Participatieplan hadden opgeschreven.

In september 2023 verwachten we een geactualiseerde planning bekend te kunnen maken.